

Motion till riksdagen 2005/06:A262

av **Hillevi Larsson och Britt-Marie Lindkvist (s)**

Första hjälpen

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om att kunskaper om första hjälpen bör erbjudas alla inom ramen för skola och arbetsliv.

Motivering

En människas överlevnadschanser vid olyckstillbud hänger ofta på var och när olyckan inträffar. Närhet till sjukhus är avgörande, men även vem som råkar gå förbi när man drabbas.

En person som får en hjärtinfarkt har större chanser att överleva om en sjuksköterska (eller någon annan som behärskar hjärt- och lungräddning) är i närheten och snabbt kan rycka in. Detsamma gäller för någon som blöder kraftigt eller har drabbats av andra svåra skador. Livet kan hänga på om någon i närheten kan stoppa blödning och vet hur man beter sig i en krissituation. Till saken hör att hjärt-kärlsjukdomar är den vanligaste dödsorsaken i Sverige. Vid en hjärtattack handlar det ofta om minuter, och därför är snabb hjälp helt avgörande.

Tyvärr är kunskapen om första hjälpen inte särskilt stor hos majoriteten av Sveriges befolkning. Vissa kan, som frivilligt val, få träna hjärt- och lungräddning på en docka i skolan eller i arbetslivet. Oftast är det en engångsföreteelse, och kunskaperna riskerar att glömmas bort inom ett par år om de inte får någon praktisk användning. De flesta har någorlunda begrepp om att man ska ge andningshjälp och hjärtmassage vid livshotande tillstånd. Men att komma ihåg exakt hur man gör, göra det rätt i praktiken och hålla huvudet kallt när det verkligen händer – det är inte många som klarar det! För detta behövs övning.

Förutom förlusten av människoliv i onödan är risken stor att många av dem som upplever att de hjälplösa ”stod bredvid och tittade på” aldrig kommer över skuld känslorna och sorgen efter detta. I synnerhet gäller detta vid familjetragedier, när en familjemedlem drabbats av allvarlig olycka eller

Fel! Okänt namn på

sjukdom och övriga familjemedlemmar inte har kunskaper nog att uppehålla den anhöriges liv i väntan på ambulans.

Det som krävs är en strategi för att nå målet att alla medborgare ska få grundläggande kunskaper om hur man räddar liv.

Även små barn kan läras att agera rätt vid olyckor och sjukdomar, t.ex. genom att ringa 112. För större barn och ungdomar bör skolan erbjuda obligatorisk undervisning. Målet bör vara att ingen elev ska lämna skolan utan att kunna grunderna i första hjälpen. Information till barn och ungdomar fungerar relativt bra i dag. Räddningstjänsten (brandkåren) och på vissa ställen Röda Korset anordnar informationsträffar för skolbarnen i andra och femte klass. Nu skall man börja med kompletterande utbildning även i åttonde klass. Detta gör man i kommunerna redan nu. Vissa kommuner har även s.k. information redan i förskolan. Det som eventuellt återstår att göra är möjlighet till repetitionstillfällen för gymnasieelever.

Inom arbetslivet bör ambitionsnivån höjas så att samtliga anställda ska kunna ge första hjälpen, med hjärt-och-lungräddning. Arbetsmiljölagen bör utvecklas på denna punkt. Nu begränsar sig reglerna till att någon på arbetsplatsen ska kunna ge första hjälpen.

Stockholm den 27 september 2005

Hillevi Larsson (s)

Britt-Marie Lindkvist (s)